

PC–13689/NH

B–2111

EVOLUTION OF WARFARE–DSSB2301T

(Semester–III)

Time : Three Hours]

[Maximum Marks : 64

Note : Attempt *two* questions each from Section A & B carrying 10 marks each and the entire Section C consisting of 12 short answer type questions carrying 2 marks each.

SECTION—A

- I. Write a detailed note on the battle of Cannae 216 BC. Also discuss the causes of victory and defeat of both armies.
- II. Write a note on the techniques of fighting and military organisation of Macedonians and Persians in the battle of Arbela 331 BC.
- III. Discuss the strategy, tactics and principles of war used by the both armies in the battle of Hastings 1066 AD.
- IV. Discuss the organisation of Mongol army under Changez Khan in detail.

SECTION—B

- V. Discuss the impact of industrial revolution on the means of communications in detail.
- VI. Write a detailed note on the elements of Napoleonic warfare in detail.
- VII. Discuss the battle of Trafalgar 1805 AD with the help of sketch and discuss the principles of war used in the battle.
- VIII. Discuss the causes and consequences of American Civil War.

SECTION—C

(Compulsory Question)

- IX. Write brief answers of the following :
 - 1. Catapults.
 - 2. Write the names of the commanders in the battle of Cannae.
 - 3. Where, when and between whom the battle of Arbela was fought?
 - 4. Punic wars.
 - 5. Mongol art of war.

6. Impact of industrial revolution on naval warfare in brief.
7. Any *two* principles of Napoleonic warfare.
8. Franco-Spanish naval rivalry in brief.
9. Causes of American Civil war.
10. Who was Abraham Lincoln?
11. Who is the author of the book 'Conduct of War'?
12. Industrial revolution's Impact on land warfare in brief.

PUNJABI VERSION

ਨੋਟ : ਭਾਗ A ਅਤੇ B ਵਿਚੋਂ ਦੋ-ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 10 ਅੰਕ ਹਨ। ਭਾਗ C ਸਾਰਾ ਕਰੋ। ਇਸ ਵਿਚ 12 ਸੰਖੇਪ ਉੱਤਰ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 2-2 ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਹਨ।

ਭਾਗ—A

- I. ਕੈਨੇ 216 ਈ. ਪੂ. ਦੀ ਲੜਾਈ ਬਾਰੇ ਇਕ ਵਿਸਥਾਰਪੂਰਵਕ ਨੋਟ ਲਿਖੋ। ਦੋਹਾਂ ਸੈਨਾਵਾਂ ਦੀ ਜਿੱਤ ਅਤੇ ਹਾਰ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਬਾਰੇ ਵੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
- II. ਅਰਬੈਲਾ 331 ਈ. ਪੂ. ਟੀਪੂ ਦੀ ਲੜਾਈ ਵਿਚ ਮੈਸੇਡੋਨੀਆਈ ਅਤੇ ਫਾਰਸੀਆਂ ਦੇ ਲੜਾਈ ਦੇ ਤਰੀਕਿਆਂ ਅਤੇ ਫੌਜੀ ਸੰਗਠਨ ਦੀਆਂ ਤਕਨੀਕਾਂ ਬਾਰੇ ਇਕ ਨੋਟ ਲਿਖੋ।
- III. ਹੇਸਟਿੰਗਜ਼ 1066 ਈ. ਦੀ ਲੜਾਈ ਵਿਚ ਦੋਵੇਂ ਸੈਨਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੀ ਗਈ ਯੁੱਧ ਦੀ ਰਣਨੀਤੀ, ਯੁੱਧਨੀਤੀ ਅਤੇ ਜੰਗ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰਾ ਕਰੋ।
- IV. ਚੰਗੇਜ਼ ਖਾਨ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਮੰਗੋਲ ਫੌਜ ਦੇ ਸੰਗਠਨ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰਾ ਕਰੋ।

ਭਾਗ—B

- V. ਉਦਯੋਗਿਕ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਦੇ ਸੰਚਾਰ ਦੇ ਸਾਧਨਾਂ ਉੱਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਕਰੋ।

- VI. ਨੋਪੋਲੀਅਨ ਯੁੱਧ ਦੇ ਤੱਤਾਂ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰਪੂਰਵਕ ਨੋਟ ਲਿਖੋ।
- VII. ਤਰਫਾਲਗਰ (1805 ਈ.) ਦੀ ਲੜਾਈ ਬਾਰੇ ਰੇਖਾ-ਚਿੱਤਰ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰਾ ਕਰੋ ਅਤੇ ਜੰਗ ਵਿਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਯੁੱਧ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਬਾਰੇ ਵੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
- VIII. ਅਮਰੀਕੀ ਘਰੇਲੂ ਜੰਗ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਅਤੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰਾ ਕਰੋ।

ਭਾਗ—C

(ਲਾਜ਼ਮੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ)

- IX. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਦੇ ਸੰਖੇਪ ਉੱਤਰ ਲਿਖੋ :
1. ਕੈਟਾਪੁਲਟਸ।
 2. ਕੈਨੇ ਦੀ ਲੜਾਈ ਵਿਚ ਕਮਾਂਡਰਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਲਿਖੋ।
 3. ਅਰਬੇਲਾ ਦੀ ਲੜਾਈ ਕਿੱਥੇ, ਕਦੋਂ ਅਤੇ ਕਿਸ ਵਿਚਕਾਰ ਲੜੀ ਗਈ?
 4. ਪੁਨਿਕ ਜੰਗਾਂ।
 5. ਮੰਗੋਲ ਜੰਗ ਕਲਾ।
 6. ਉਦਯੋਗਿਕ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਦਾ ਜਲ ਸੈਨਾ ਯੁੱਧ ਉਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਸੰਖੇਪ ਵਿਚ ਲਿਖੋ।

7. ਨੇਪੋਲੀਅਨ ਯੁੱਧ ਦੇ ਕੋਈ ਦੋ ਸਿਧਾਂਤ ਲਿਖੋ।
 8. ਫਰੈਂਕੋ-ਸਪੇਨੀ ਜਲ ਸੈਨਾ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਸੰਖੇਪ ਵਿਚ ਲਿਖੋ।
 9. ਅਮਰੀਕੀ ਘਰੇਲੂ ਜੰਗ ਦੇ ਕਾਰਨ।
 10. ਅਬਰਾਹਮ ਲਿੰਕਨ ਕੌਣ ਸੀ?
 11. 'Conduct of War' ਪੁਸਤਕ ਦਾ ਲੇਖਕ ਕੌਣ ਹੈ?
 12. ਉਦਯੋਗਿਕ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਦਾ ਭੂਮੀ ਯੁੱਧ ਪ੍ਰਭਾਵ ਸੰਖੇਪ ਵਿਚ ਲਿਖੋ।
-